नं. ५२४०

नाम साम विधान ब्राह्मण
उप प्रवर्तकानां

क. x x

पत्र सं. २८ संवत्. १८१८

विषय. संहिता ब्राह्मणं

सामविधानम्

तृतीयप्रपाठकांतम्

पर४०

5240

F. = 28

Complete

ॐ श्रीगणेशाय नमः श्रीसामवेदाय ब्रह्म ह वा इदमग्र आसीत्तन्नस
तेजो रसो ऽत्यरिच्यत स ब्रह्मा समभवत्स तूष्णीं मनसाध्यायत्तस्य
न्मन आसीत्स प्रजापतिरभवत्तस्मात्प्राजापत्यां मनसा जुह्वति मनो
हि प्रजापतिस्तस्य द्यौः शिर आसीदुरोऽन्तरिक्षं मध्यं समुद्रः पृथिवी।
पादौ स वा इदं विश्वं भूतमसृजत तस्य सामोपजीवनं गायत्रं त।
उपजीवनीयो भवति य एवं वेद तस्य यो रसो क्रुष्टतमर्वसा।
न्नः स्वरस्तं देवा उपजीवन्ति यो वरेषां प्रथमस्तं मनुष्या।
यो द्वितीयस्तं गंधर्वाप्सरसो यस्तृतीयस्तं पशवो यश्चतुर्थः।

त्तं पितरो ये चांडेषु घोरतेयः पंचमस्तमसुररक्षा॥ सियोंत्यस्तमो
षधयो वनस्पतयो यच्चान्यज्जगत्तस्मादाहुः सामैवान्नमिति
साम ह्येषमुपजीवनं प्रायच्छदुपजीवनीयो भवति य एवं वेद
तस्य ह वा एतस्य साम्नस्सा गवास्थी निस्वरो मा॥ सा निस्तो
मा सामानि गायाद्ध वै साम्नः स्वं यः सुवर्णं वेद स्वं च ह वै सा
म्नः सुवर्णं च भवति स्वरो वाव साम्नः स्वं तदेव सुवर्णं यो ह वै
साम्नः प्रतिष्ठां वेद प्रतिहतिष्ठत्यस्मि॥ स्थालाकमुष्मिं॥ वाग्वा ७ स्व
व साम्नः प्रतिष्ठायद्वेतद्वागित्यगेव सर्विसामप्रतिष्ठितं॥ सय
दागायत्रेंहहत्यांगायति ला दृ तं जगत्यां जागतं [illegible] त्रिमा

॥२॥ म तां चापद्यते तस्मादेतत्सामेत्याहुस्समा ऊहवाच्छ स्मि ७ न्नहो
सा०वि० दा ७ सिसाम्यादितितत्साम्नः सामत्वंत्रुष्टः प्राजापत्यो ब्रह्मणो वा
विश्वदेवो वादित्यानां प्रथमः साध्यानां द्वितीयो गेस्वतीयया
२ वायाश्चतुर्थः सोमामे [illegible] द्रो मित्रावरुणयोरतिस्वार्यास्त
देवाः प्रजापतिमुपाधावं ७ स्त बृवन्क पंनुवय ७ स्वर्गं ला
कमियामतितम्यएतान्यङ्गकरेन्प्रायच्छदतेः स्वर्गं ला
कमेघायतिते: स्वर्गं लोकमायं स्वर्गं लोकमेति य एवं वेदतं त्री:॥
षामहीयंताजाः एतन्नयो वैश्वानरसावस्तुरो चियोये चाप
तायेचकामे प्रवस्तेबृवन्कपंनुवय ७ स्वर्गं लोकमियामेति ॥२॥

तेभ्य एतत्स्वाध्यायाध्ययनं प्रायच्छत्तपस्वैताभ्याऽ स्वर्गं लोक
ताभ्याऽ स्वर्गंलोकमायं स्वर्गंलोकमेति य एवं वेद य एवं वेद ॥
॥२॥ अथातः स्त्री[illegible] हृव्रतं व्याख्यास्यामो ह विष्णान्प्रातरशा
न्तुक्त्वा तिस्रो रात्रीर्नाश्नीयाद् यावत्परं त्र्यहं नक्तं भुंजीत यावत्प
रं त्र्यहं न कंचन याचेद् यावत्परं त्र्यहमुपवसेत्तिष्ठेदहनि रात्रा
वासीत हि प्रकामः सत्यं वदेदनार्यैर्न संभाषेत रौरवयौधा
जये नित्यं प्रयुंजीतानुसवनमुदकोपस्पर्शनमापो हि ष्ठा यामि
रब्धोदकतर्पणं नमो हमाय मोहमाय मंऽहमाय धूनते पूतास्मा
य पुनर्वसामिंऽग्योर्[illegible] यासोम्याय यशाम्याय शिवाय मो नमनमः
१ स वे नमो नमो ।

तेभ्य ए इति

॥३॥ सां०वि०

पारायस्तुपारायमहापारापारदायपारविंदायनमोनमः पुरुषा
यस्तुपुरुषायमहापुरुषायमध्यमपुरुषायोत्तमपुरुषायब्रह्म
चारिणेनमोनमइत्येतदेवादित्योपस्थानमेता आज्याहुताय
द्वादशरात्रस्यांतस्थासीपाक्॰अपयित्वितांभ्योदवताभ्याहु
हुयादग्नयेस्वाहासोमायस्वाहाग्नीषोमाभ्यामिंद्राग्निभ्यामिं
द्रायविश्वेभ्योदेवेभ्योब्रह्मणेप्रजापतयेग्नयेस्विष्टकृतइत्यथो
ब्राह्मणतर्पणमेतेनैवातिकृच्छ्रोव्याख्यातोयावत्सकृदाददीत
तावदश्नीयादब्भक्षस्तृतीयःस॰सतकृत्वातिकृच्छ्रःप्रथमंचरित्वा

मैत्री॥

शुचिःपूतःकर्मण्योभवतिद्वितीयंचरित्वायत्किंचिदन्यन्महा ॥३॥

पातकेभ्यः पापं कुरुते तस्मात्प्रमुच्यते ● चर्तायच रित्वा सर्वस्मादेनः
सोमुच्यतेऽथ तांस्त्रीन्कृछ्रां श्चरित्वा सर्वेषु वेदेषु स्नातो भवति स
र्वेषु देवेषु ज्ञातो भवति यश्चैवं वेद यश्चैवं वेद ॥२॥ अथातः स्वाध्या
याध्ययनस्य काममुत्क्रोपक्रमेदं तेवात्रीन्कृछ्रां श्चरित्वा पूतो भव
त्यग्निं प्रतिष्ठाप्याग्न्य भवेन्नुदकमादित्यं वोपसमाधस्य दर्भानुपः
स्तीर्य भ्रैश्वासीनः प्राक्कूलेषु दक्कूलेषु वा दक्षिणेन पाणिना दर्भमुः
ष्टिं गृहीत्वा प्रथमं त्रिवर्गं निवर्त्य वोनवर्त्य त्वा गायेद्देवः सदापू
यं ज्ञानाग्न्याध्ययमवाप्नोतीङ्धायपवातमदं इति पवमानकृन्नोऽ
ष्यातनकल्पेन सुवर्महाः सुवर्मयाइत्येताभ्यां दर्भपूतो सो मा

ईद

॥४॥ त्वातानिवक्तास्यनमत्यातिथिविशेषभोजीकालेदारानुपेयाद्यथाश
सा०वि० क्तिचातिथिभ्योदद्यादप्फूदकमंतत एवंव्रतोयदिंद्राहंयथात्वमि
त्यतेसदाप्रयुंजीतस्तुवमर्हाः सुवर्मयाइत्येतेचपार्वणीतथा
हास्याग्निहोत्रमविस्तुपूर्णः सदाकुतर्णः सदर्शपूर्णमासंभवतिक
५ मंतेग्निंप्रतिष्ठाप्यव्रीहिमयाणः स्तंडुलाणः स्त्रिः प्रक्षाल्यजुहु
यादग्नस्वाहासोमायपवित्रवतेवरुणायधन्वंतरयेमनसाप्रा २
जापत्यांब्रह्मणेअग्नयेस्विष्टकृतइतिपश्चाद्यातःपांचरात्रिका श्रीः॥
णांव्रीहियावोभोजनमसौहित्यमंतेत्वग्न्यादिरूतः कृत्यः काम्या ॥४॥
नांचाविप्रतिषेधस्तमिंद्रंवाजयामसीतिचतुर्वर्गेणचर्तुमास्या

न्यवाप्नोत्यस्य प्रेषेति पशुं कृत्वा निरूढं तरमिंद्रं यजामह इत्येताभ्यां प गार२
पशुबंधं पयोव्रतस्तेन कल्पेन बृहद् इंद्राय यातातिचतुर्वर्गेणासौ
त्रामणो सौत्रामण्यो ॥३॥ अथातः सा प्रसारात्रिकाणां मैक्षं पयो नै४
वाव्रतमक्रियाध्यायि वग्रामे प्रविशेन्नान्यत्र स्वाध्यायाद्वा च मु
स्तजदधःशयीत नाप्यान्यवेयादं तेव गन्यादिरूतः कृत्यः क्षा घः
मणानां चाविप्रतिषेध ई रवयंतीरिति दशतः रथंतरं च वामदे
व्यं चेतान्यनुसवने प्रयुंजानो ग्निष्टोममवाप्नोति यज्ञायज्ञा वो
अग्न यइति चतुर्वर्गेणात्यग्निष्टोमं नमस्ते अग्न ओजस इति
२१ दशतोच्छ्यं पुनानः सामधारयेति रेणाषोडशिनं परीतो

॥५॥ सा॰वि॰

षिं च तास्तुतमिति वर्गेणातिरात्रं पयोव्रत एतेन कल्पेन तिस्रो
वाचरुत्तरतइ ति वर्गेण षडहं पयं मासमेतेन कल्पेनाव
इंद्र ज्ञिविंयाच्च तिदशता प्तायी मायां मासं चतुर्थे काले
भुंजानइहो तान्हविषामर्द्र यच्छू मिति दशता द्वादशाहं
संवत्सरमेतेन कल्पेनाबोध्यग्निरिति दशतावर्षं तरं च वामदे
व्यं च बृहच्च वैरूपं च वैराजं च महानाम्न्यो वत्या स्त्वेतान्यनुस
वनं प्रयुंजानो गवामयनमवाप्नोति षडनरौहिणमन्यां तपश्च
ते पयोव्रत एतेन कल्पेन सोमःपवते जनितामतीनामिति चतु ॥५॥
वर्गेण चातुर्मास्यानि सौमिकान्यवाप्नोति संवत्सरमष्टमे काले

युंजानो ग्रामाग्रमन्नं प्रभुद्दवेति दशातमावर्तयन्नैमिशीयं द्वादश
संवत्सरमवाप्नोत्याग्नेयमिंद्रं पावमानामित्येतन्कल्पेनच
त्वारि वर्षाणि प्रयुंजानः शतसंवत्सरमवाप्नोति सर्वं प्रयुंजानः
सहस्रसंवत्सरमवाप्नोत्यनश्नन्संहितासहस्रेण वा प्रजापता
पशतसहस्रेण वा प्रथमस्त्रिवर्गस्सावित्र्यां गायत्रं महानाम्न
श्चैषामृतानामसंहिता तया विदेवा अमृतत्वमायन्नमृ
तत्वमेति य एवं वेद द्वादश वोडशेति प्रथमोत्तमे त्वामिदाह्यो
नरः स पूर्व्यो महोनां पुरां भिंदुर्युवा कविरूपप्रक्षेमधुमति
क्षियंतः पवस्व सोम मधुमाँ ऋतावा सुरूप [illegible] त्वराहंसंमा

॥दी॥
सा॰वि॰

6

धुच्छंदसोमेषामाधुच्छंदसीनामस॰६ हितैतयावैदेवाःस्वर्गंलो
कमायंस्वर्गंलोकमेतिएयेवंवेदावोराजातद्वैवर्गेआज्यदो
हानिदेववृतानिच्चिषामेऽद्रीनामस॰६ हितैतांप्रयुंजन्नेंद्रं
प्रीणातीदंविष्णुःप्रदोस्यहस्तःप्रकाव्यमुशानवब्रुवाणइति
वाराहमंत्यंपुरुषवृतेचिषावैष्णवीनामस॰६ हितैतांप्रयुंजन्विष्णुं
प्रीणात्यददःसुघ्राणास्त्राातूनइतिवर्गमिज्यमानःसुहस्
त्येतिप्रथमषष्ठेचिषावैनायकीनामस॰६ हितैतांप्रयुंजन्विना
यकंप्रीणात्यामंद्रैरिंद्रहरिभिरानोविश्वासुहव्यंप्रसेनानीरि
तिवर्गाःपविन्नंतइतिद्वेएषास्कंदस्यस॰६ हितैतांप्रयुंजन्स्कं
दंप्रीणाति

६ज
मै॰॥
॥दी

यद्वाउ विश्वपतिंङ्गसनादग्नेर्हन्तमिमिदं तद्ध्याभित्रिपृष्ठमन्त्रांसमुद्रः
कृनिऋंती तिद्वे एषापिच्चानामसर्ं॰हिते तांप्र युंज निं चैन्भी ह्याता
स्यदघूउदकेति षन्नको नाबीइत्येत त्रिःसपूतो वोगायदेत
सर्वं वाचोगतसंमितमे तेनसर्वान्कामानवाप्नु तियएवं वेद
यएवंवेद ॥४॥ अथातः प्रायश्चित्तानामनादेशेमंत्रा बसवंतस्तपो
श्चिताःपावमानानवंत्याप न्नः प्रायश्चित्तं चरेदभ्या सःमासो
ऽशतंदशा वरं क्राहस मुल्हा दधि ऋव्णो अक्रारिषमित्येतजाये
त्यरुषमुत्केदंविष्णुर्विचक्रमइतिब्राह्मणमुत्का त्रिर्ज्ञतिरंमा
तुसं पिब्व्य मितिरुरुजातीयान्यसाद्यपद्धिलीं॰रात्रि
मुपोष्य

तरर

॥१७॥ तवाहं सोमराररणोतिप्रथममेकविंशतिहवउपाध्यायंमातरं
सा॰वि॰ पितरंवामि तेतेषुत्रिरात्रमुपवसंन्नेतस्यैवांत्यमनध्यायमध्या
३स यसप्तरात्रमुपवसंदागावस्तुचयोविश्वधायसह्येतच्छायेद
याऽध्याऽनेदक्षिणास्यत्काभासंचतुर्थेकालेनुज्ञानःक्लानी
ह्येतच्छायेदमेध्यदर्शनेयेतेषांपात्राधादिवइतितथामेध्यघ्रा
णोमोऽध्यमोऽनेमेध्यप्राशनेवानिषुरीषीमावस्त्रिरात्रावरंतूपव
वसंनेतोन्त्रिंदूर्ःस्त्तवामभुद्धमितिपूर्वं सदासहसूतवआव श्रीः॥
तीयन्बहून्यप्सुपपतनीयानिकृत्वात्रिमिरनम्नत्पारायणैःपू ॥१७॥
तामवतिसुरांपीत्वासंवत्सरमष्टमेकालेभुंज्ञानोयत्साणेपाःसं

मृ न्वेदवाङ्नाभ्यूर्द्ध्वं जानुपरिहितस्त्विरः कृ उपस्पृश्यऽस्तथा राज्ञौ स्थाली
सनाभ्यां पवित्रं तदित्युत्तरेण होरात्राणि ज्ञाप न्ग्रामद्वारे स्थाली सैनो न
भोजनानि यच्छन्नेतत्रवसे न्नप्रवसे स्वकर्मणाभिमाषेत चतुर्णांक्रा
कृणानामयतः प्राग्नीया ग्रामद्वारस्यै वाप्यतत्र्यावश्यकायाभिक्रामेद
तोन्यच्छाशंकां पूर्णे संवत्सरे तैः सवर्णं कुरमाग्निं गां बीजानीत्याह स
ब्रुवंतं ब्राह्मणा ब्रूयुश्चरितं तत वेत्यों भोइति ब्रूयात्सप्तावरां स्त्रपापरान्द
३ त्यन्तं चरितं तत वस्तु चरितं तत वेत्यों भोइति ब्रूयाद तत ऊर्द्ध्वं केशश्मश्रु रो
मनखानि वापयित्वा कृतं वसानं परिधाय ब्राह्मणान्स्व वा स्तित्वा पूतो च यि वा र
म वत्येतेन वस्येन न्हूगाहा पूर्वमेतैं ब्रह्म हाक्षुद्धा शुद्धीयमुत्तरामेतेना

नो

॥८॥
सा०वि०

सुवर्णास्तेनो [illegible] मिष्टमित्यभित्रिष्टमिति ॥५॥ ब्राह्मणस्वं ह

त्वामासमुद्रके वा सञ्चतुर्थे काले भोजनं दिवा बहिरास्याद्व तांते श्रु

त्वेतेऽन्य घ्नत ते ऽन्यादित्येतज्जाये दन्यस्य हृत्वा टक्कुं चरन्नय

सहस्रमानव इति द्वितीयं गुरुदारान्गत्वा सुरापकस्येनाकृति

त्येतज्जाये ब्राह्मणदारान्गत्वा स्त्रीन्हत्वा शूद्रं स्वरन्नब्रह्मज्ञानमिति पू

र्वमन्यस्य गत्वा टक्कुं चरन्नरण्यो रित्यत ऊर्ध्वं गत्वा त्रिरात्रमु

पवसन्निडामग्नइत्यतदकाले दारानुपेत्य त्रीन्प्राणायामानाच

रेत् कृयानाया द्वितीयमर्वतीये ब्राह्मणाद्वाद्वे विं हृत्वा स्त्रीन्हत्वा

[illegible] त्युत्तरमन्यस्य हृत्वा चरं नानु हित्वा सुतं सोमे

श्रीः
॥८॥

८

१२ ने१. ठक हर

त्वन्नु हित्वा स्तुतं ॥ सोमेति ॥ ६ ॥ राज्ञः प्रतिग्रह्य मासमुदके वसन् । दिवा तं
स्वर ज्ञानो महत्तत्सोमो महिष [illegible] श्चकारे त्येतज्जपेदन्यस्या प्रतिग्राह्यस्य च्छे कृं
चरं ॥ स्त्रिकद्रुकेष्वित्येतदद्दत्तादानमेकरात्रमुपवसन्नग्निस्तिग्मेने
ति द्वितीयं ब्राह्मणा यावग्रपर्यप्राणं गायेन्नि हत्वा पानं ॥ शोणितेद्
५ त रति प्र सोम द्वेववीय इति द्वितीयं ॥ राजन्यवैश्यौ सवनगतौ हत्वा ब्राह्म
णस्य वक्तसे न शुद्धा शुद्धीयमुत्तरं ॥ शूद्रं ॥ हत्वा द्वादशरात्रमुपवसन्नुद
के च वासो यं त इन्द्र सोम इति द्वितीयं ॥ गां ॥ हत्वा द्वादशरात्रमुपवसन्
उदके च वासो वयं घ त्वा सुतावन्त इति द्वितीयमन्यत्प्राणि हत्वैकरा
त्रमुपवसन्नग्निस्तिग्मेनेति द्वितीयमवकीर्णी त्रीन्कृच्छ्रां ॥ चरेत्

रस्तूर

॥श्रीः॥ सा॰वि॰ त

न्यरीतोषिंच तास्तु तमिति च तुर्थमेव वर्त्तयेदेतेन कल्पेन परितापरिविंदं सोमर्दः राजानं वरुणमित्येतदयोनौरेतः सिक्त्वाग्निमूर्द्धा हूतवतीं द्वितीयादिं स्तन्वोममेति च शृङ्ग जीवि काउं से वितोपरमत्रीन्वो द्युं स्तूरद स्तु त्रमित्येतज्जाये द्विरूप जीवि वयः सुपर्णा इत्ये तज्जाये द्राज न्य जीविकायां पुव स्व सो मम घुमार्दः सेता वेत्येतदमित्यं मेषमिति ... वासदा प्रयोगो ब्राह्मणमन्त्रतमत्रि शास्यंत्या पं प्रतिपद्यते गुह्यं प्रकाशयं न्नद्धं भागवत्याग्निरास्ति गमेनेत्ति वर्गेषु युंजानस्ते नत्त तरति तेन तत्तरति॥१॥ रसाव्विच्चीयद्रहुं च स्वहूत वतीद्वितीयमुमयतो दंतान्विच्चीयद्रहुं च रन्वोत्रय्ययुंत इत्येत तान्प्रति

कायां

श्रीः॥

॥श्रीः॥

ग्र्हैतेनैवकस्येनशंपदमित्येतददत्तांकन्यांपूर्वत्यजन्नकं चरन्नन्नमाश्चयो
ऽनाव्रमित्येतज्जप्ये त्तांप्रतिगृह्यैतेनैवकस्येनशंपदमित्येतदभ्युद्दितोम
८३ ह्नोनोऽग्निराकृतइत्येतज्जायेन्मास्तमि तोनतस्यमायपाचनेतिकृः
४ष स्वप्नेष्वघनोदेवसवितरितिद्वितीयमन्यस्मिन्ऽस्त्रनाज्ञातेवस्याना
मा या द्वितीयमावर्त्तयेदग्निसंघेद्धृतात्तान्यवाङ्कृष्यांज्ञातःपरेणधर्मेण
त्येतेनाग्नयेस्वाहेतिचमृषिकजंघेतित्वांकृष्यान्तविदेवाइनीम
सोतीडायस्वाहेतिचकूर्चेनाज्ञाएवराज्ञमुपवसन्नग्निस्तिग्मेनेतिद्वि
तीयमन्यस्मिन्ऽस्त्रनाज्ञातेयंवत्रेष्विति द्वितीयमनुप्रेषन्ति वातेषुद्वि
९ नां १ ताकांपर्वन्निर्म्मऽवंकृष्यादग्नेत्वंनोऽन्तमइतिचचतुर्वर्गेणसामां

तेषु

॥१०॥

सा०वि० स्वाहाकारैरग्नये स्वाहा वायवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा चंद्राय स्वाहेति च सं-

हवदमाः समन्नं ब्राह्मणान्भोजयित्वा स्वस्ति वाचयित्वा स्वस्ति है षां भ-

वति गोघ्नि विवातास्तु घृतात्तानां पवानामाठं वं कुर्यादा वो राजानमि- 6

10 ष्येतेन रुद्राय स्वाहेति च यावतीर्धूमस्पृशाति स्वस्ति हासां भवत्यश्वेषु

प्र०तेप भिवाषु घृताक्तानां पवानामाठकं कुर्यादश्वीरथो द्वितीयेनाभिनया- 6

ठं स्वाहेति च यावतो धूमस्पृशाति स्वस्ति है षां भवति स्वस्ति है षां भवति।

॥८॥ ॥इति सामविधाने प्रथमः प्रपाठकः॥ समाप्तः॥ ॥ॐ॥ ॥अथातः श्रीः॥

द्वेशो त्रिरात्र कां म्यानामनामुपवासः पुष्येणारंभ आपुष्यादेवं प्रथमं मां बाधास्निर्मि ॥१०॥

हिरीणामिति द्वेवावत इंद्रं नरो ग्रामे गेयमायुरिति चास्य निधनं कुर्या

त्यमूषुद्वेत्रातारमिंद्रं हविरित्येतस्य स्थाने स्वस्ति न इति सोमः पुनानस्य॰
सस्तु प्रथमं विश्वतो दावन्निति पूर्व॰ रहस्य उदुत्तमं वरुण पाशमित्ये
षोरिष्टवर्ग एतेषामेकमनेकं वा सर्वाणि वा प्रयुंजानः शतं वर्षाणि
जीवति ऊरायेव विसृ॰ सते भ्राजाना ऽस्तु क्रचंद्रे राजारोने हि णाक
शुक्रियाद्येहाऽस्वरतांस्तेषां च षट्त्रिंशवर्ग एतेषामेकमनेकं वा स
र्वाणि वा प्रयुंजानः पूतो भवति ब्रह्मप्रतिग्रहयाज्य पित्वावा सन्नमामा
नं मन्यमानो गोघ्नस्य सत्ते शुद्धा शुद्धीयेतरक्षमंदीत्येतानि प्रयुंजानः
पूतो भवति तव श्यावीयं प्रयुंजानः शुचिः पूतो ब्रह्मलोकमभिसंपद्यते
न च पुनरावर्त्तते उदुत्तमं वरुण पाशमित्येतस्य सदा प्रयुंजानः संबा॰

२॥११॥ सो॰ वि॰

न भिगच्छति निर्गतश्च प्रमुच्यते गौरांसर्षपाऽस्नु चेतु नायत्तस्नुन इत्ये ति
नप्राश्नीयाद्दीर्घायुर्भवति त्री[illegible]दकं जरी सदाचामेत्पिबा सोममिं
द्रमंदत्तुत्वे त्येताभ्यां दीर्घायुर्भवति दीर्घायुर्भवति ॥१॥ अथ यस्य जा
तानि प्रमीयेरन्न्यग्रोधस्तुंगाऽशर मूलं चोछ्या प्यतदहस्त्रिवृतं कारये
न्मणिमग्निं प्रतिष्ठाप्यावृतां कुर्वा मणिं निधाय बोधाग्नि रित्येते
नाभिजुहुयात्सहस्रं तेन वः शतावरं चतीये गर्भमासि निदध्यादा
जरशेषं मेखलायां मणिं धारयेत्तु माऽसर्ठ हन्नयति जातस्य कं श्रीः।
ठेवसजे कुमारमाज्यशेषं [illegible] प्राशयेत्सर्वाणि स्रोतांसि तर्पाय
दभ्यंजीताहरहस्ततजद्धमुपयुंज्ञेत् पुनः प्रयोगः शतं वर्षाणि जी ॥११॥

वतिरेजायैव विस्त्रः सते प्ययोरक्षसा गृहीतस्यादशानिहृत
स्यहृदो स्येधाः सुक्तायायोगोः स रूप वस्मायात्रन्यस्या वाङ्मये
स्वं मणिमुच्छाप्य तदहास्त्रिवृतं कारयेन्मणिम गिंपू तिष्ठाप्या
वृताकृत्वा मणिं निधायपेंड त्रिधा तु शरणमित्येतेनाभिजुहु
यात्सहस्रत्वः शतावरं तं मणिं कंठेना शिरसा वधारयेन्मु
च्यते रक्षसा यद्वाउविश्यति रितिचैतत्सदा प्रयुंजीत स्वास्तिहा
स्यु नव त्यामयावी कौन्यं घृतं विश्वाः पृतनाऽभिमातरं नर
इत्येतेनाभिजुहुयात्सहस्रत्वः शतावरं जीवेति चास्य
निधनं कुर्यादेतेनैव सदा प्राश्नीयान्मुच्यत आमयाव्या

॥१३॥

सा०वि० दानो मित्रावरुणेति चैतत्सदा प्रयुंजीत स्वस्ति हास्य भवति स्व
स्ति हास्य भवति ॥२॥ त्र्यंबकस्य रुद्रे छं नो देवीरहस्येन घृ
तमभिगीयाग्न्यंज्याद्यं कामयतिह द्विकाद्येनवोदवं पाययेद्धीता
द्वि० भिरद्भिरभिषेचयेत्सोमं राजानं सनादग्ने अग्निं होतारमि
त्येतानि चैनमभिस्रावयेद्यं कामयतिह शंखपुष्पीं सर्पिस्तु गंधर्व
12 चोच्छापयेत्तदहा स्विद्ध्रतं कारयेन्मणिमग्निं प्रतिष्ठाप्याहूतं
कुर्यान्मणिं निधाय चर्षणीधृतमिति वर्गेणाभिजुहुयात्सहस्र श्रौ०॥
स्रमत्त्वैः शतावरं तं मणिं कण्ठेन शिरसा वा धारयेत्तेन सपत्न
यं भवति कल्याणानां च सर्पिसामसदा प्रयुंजीत स्वस्ति हास्य भ ॥२॥
वति

श्वेतपुष्पां बृहतीमुद्धाप्य तद्रुस्त्रिवृतं कारयेन्मणिमग्निप्रतिष्ठा
प्याहृता कृत्वा मणिं निधाय मो पुत्वा वाघत स्थने तैले तेनाभिजु
हुयात्सहस्रजप्तः शतावरं तं मणिं कंठेन शिरसा वा धारयतो न
शस्त्रभयं भवति यत इंद्र भयामह इति चैतत्सदा प्रयुंजीत तस्य
स्तिहास्यं भवति श्वेतपुष्पमर्कमुद्धाप्य तद्रुस्त्रिवृतं कारये
न्मणिमग्निप्रतिष्ठाप्याहृता कृत्वा मणिं निधापयस्वा शिरसमर्के
णाभिजुहुयात्सहस्रजप्तः शतावरं तं मणिं कंठेन शिरसा वा धार
यन्बद्धाञ्जो भवति दीर्घतमसो कौर्वै शिरो वै ग्रीव इति चैतानि
प्रयुंजानः सर्वत्रान्नं लभते समन्यापं ती निधनं प्रयुंजानो न वि

॥१३॥ सा०वि०

पासयाम्रियत इष्टाहो त्रीयंप्रयुंजानोनास्कुंम्रियते चोदस इति

चतुर्थीयंप्रयुंजी तनैनंयद्म्रा गृह्णा तित्वामिमार्ड्वधीरित्येतसदा

ग३ प्रयुंजानोनर्द्धेणम्रियतेसंतेपयांऽसीतिपूर्वेणपृष्ठमंग्रासंग्र

सेदुत्तरेणनिगिरेद्दिषमप्पस्यान्नंभवतिनैनंऽहिंऽसतिनैनंऽ

हिंऽसति॥३॥वरवीरदंडमुख्याप्यदेवव्रूतेरामेकुड्डयानुगा द

13 नरास्तेनदुस्तगतेनयच्चद्धचगच्छतिसर्वत्रहास्यस्वस्तिभ

वतितेननगरंवानिगमंवाग्रामंवागोष्ठंवागारंवामनसा

हो० ध्यायन्नपरिलिखेन्नात्रानिष्टाःप्रविशंतिप्रतिभयेध्वनिदेव श्री:॥

व्रतमाघंगीत्वामधमममावर्त्तयेऊतेध्वन्युत्तमंऽसमापयित्वा ॥१३॥

विरमेदुद्यतशस्त्रां छत्रं दृष्ट्वा देववृत्तानि मनसा ध्यायेन्नैनं ॥ छि

संत्य मानुषे भये वृपानायास्वृ तीयमावर्त्तयेन्नैनं ॥ छि ॥ संत्य घूस

नमभ्युच्छ्रितत्र्त्रामं छ्रिरिति वर्गंगी त्वानपेक्षमाणो वृडे स्वस्त्य र्यो

चरितः पुनरैति नाघ्न निच प्रमीयते न्योव्वेनमनुगायेत्कदाचन

स्त्वरीरसी त्त्ये तेन चैनमभिस्त्रावयेदर्द्ध सान्निप्रदक्षिणमावर्त्त

येत्समाप्यानपेक्षमाणः परो वृडे स्वस्त्य र्यो चरितः पुनरैतिना

२ घ्नूनि च प्रमीयत एषो उपाञ्जपुर्व्येति संविशंत्सदा प्रपुंडीताक्त्र ॥ ॥

नमुद्दि स्वस्त्ययते यद घवच्चूह रहन्नित्या कर्त्र ॥ स्वस्त्ययनं सपाहि २ मू

रूपवसथं तत्वामासमुपवसेदरण्ये निस्तां तवोमु निर्यारोहे

॥१४॥ णीं वा पौषीं वा पौर्णमासीं स्यात्तदहरुद्यंतमादित्यमुपतिष्ठेतो
सा॰वि॰ द्वयंतमसस्परीत्येतेन ततत्र्यूर्द्धं तद्धूतस्तद्रष्टो स्वरिच्चो वर्षाणि
प्रयुंजानो जरामृत्युंजहाति जरामृत्युंजहाति ॥४॥ अथैकमु
नुष्याणामावर्त्तिनं ऽ स्त्रियां वा पुं ऽ सो वा श्रवणेनवृत्तमुपेत्य पूर्वैः
वृत्तिं प्राक्छपदैः पाऽंसुभिः प्रतिहत्वा प्राक् शिरसं पूर्वाह्णे दाक्षिणे
शिरसं मध्याह्ने प्रत्यक् शिरसमपराह्णेऽर्द्धरात्र उदक्छिरसं तस्या
15 हृदयप्रदेशमभिघ्रापयंत इंडसो म इति ब्राह्मणस्येदंतएव क्षि श्री:॥
तिदात्रियस्यैष प्रकोशइ तिवैश्यस्य विनोष्ट इंडङ्क्ति शूद्रस्यो
१॥ ८ द्वयंतमसस्परीतिवा सर्वेषांऽ सौ वर्णी प्रतिष्ठति रूपयोद्धिस्तारणासर ॥१४॥

तिर २ राधसट

डुं

राजती क्षत्रियस्यौदुंबरी वैश्यस्यायसी शूद्रस्यौदुंबरी वा सर्वेषामयम
सावित्ति प्राक्शिरसमग्नौ प्रतिष्ठाप्यौदुंबरेण स्रुवेणाज्येनाभिजु
ती हुयाद्दक्षावइति निधनेन गुणीहास प्तवतिस्त्रश्च व्रीहीणां नख
निर्भिन्नानां पिष्टमयीं प्रतिकृतिं कृत्वा पिष्टस्वेदं स्वेदयित्वा सर्व
यतेसेनाभ्यज्य तस्याः क्षुरेण गान्धर्वदायाग्नौ जुहुयात्प्रमेदिनइत्ये
तेन शेषं स्वयं प्राश्नीयादितरथा मा वेम्रियेताथ यः कामयेतावर्त्तेय
मित्येकरात्रं क्षुरसंयुक्तास्तिष्ठ सुतासोमधुमत्तैइति वर्गएतेषामेवमा कमा
नेकं वा सर्वाणि वा प्रयुंजान एकरात्रेण कुटुंबिनमावर्त्तयति द्विरात्रेण
ई नं १ राजोपजीविनं त्रिरात्रेण राजानं चतूरात्रेण ग्रामं पंचरात्रेण नगरं ॥

॥१५॥ षड्रात्रेण जनपदं सप्तरात्रेण सुरराष्ट्रं अष्टरात्रेण पितृपिशाचां
सा॰वि॰ नवरात्रेण यक्षां दशरात्रेण गंधर्वासोर्द्धमासेन वैश्रवणं मासेनेंद्रं
चतुर्भिः प्रजापतिं संवत्सरेण यत्किंच जगत्सर्वं हास्यास्य वशी भवति नो॰
गुणी भवति ॥५॥ अथातः सौभाग्यानां यदिंद्रो अन यद्भुत्तु तेजातमं
घसइति नवमदशमे एषां तैमेकमनेकं वा सर्वाणि वा प्रयुंजानः सुभ
गो भवति ह्रूं ह्रूं घायाः सप्तमाष्टमाभ्यामिंद्राणीं सदा तर्पयं सुभगो भव
त्या पामार्गं दंतपवनं घृतमधुलिप्तं भद्रो नो अग्निराहुतं इत्येतेना भैरीः॥
निष्ठीवं संवत्सरं भद्रं पं सुभगो भवति न गोन चित्र इत्येताभ्यामजयं
तीम मिंद्रेति वर्गं प्रयुंजानः सर्वजनस्य प्रियो भवति परि प्रियादि ॥१५॥

सुभगो भव

वःक विरित्येतेयांकामयेत॥ऽ॰आवयेत्कामयतेहैनमथयास्यनगुणीस्यरा
४ त्तांब्रूयादाचामेतींद्रो विश्वस्यराजतीत्येताभ्यामाचामेतथदपा॥ऽ॰स्नुत्वा
४प द्र न स्याअग्नेऽङ्कुयाघोतपंथाअघोदिवइतितैलंवैनांयापित्वापाणीप
रिमृ[illegible]न्नगौप्रतीपेदग्नआयाहिवीतयइतिद्वितीयेननानागतायांवि
रमेडोजरायुवमहस्तस्यइऽ॰शोप्पित्वाप्रियंगुका॥ऽ॰सहा॥ऽ॰सहदेवा
मधांडांमूमिपाशवऽ॰सचांकाकेचपुष्पीमित्येताउच्छ्रोपतदहस्नूणी
निकारयेदानोविश्वासुहव्यमित्येतेनत्रिः॰संपाताऽ॰स्नूणीपुत्रत्वाग्न
आयाहिवीतयइतिरहस्येनाद्भिःसंयुयतानिनास्नुचिःपश्येद्वोपस्थ
शैद्वातदनुसेपनंतेनानुसिप्तोपांयामुपस्पृशतेसासैनंकामयतेगमय
से

॥२६॥१० न्वास्नात उपस्पृशेदुत्पलेबुद्धे प्रियंगुकाश्चावपेच्चदापर्णानि सर्वं हरेद
सां०वि०॥ थैनमुच्छ्राप्य चतुरंगुलमुन्नयतः परिछिद्य मध्यमुद्धरेत्तदनुलेपनं ते
नानुलिंपेदवा॰ शंच नित्वा न द्यावि रूपत इत्येतेनास्य वेशस्थाः प्रव
जितास्त्र्वरूपा नवंति कन्याप्रवहण एकरात्रोपोषितोमावास्यायां निशि
चतुष्पथ एद्भ्रूषु बूवाणीत इत्येतेनाभिषिंचेत्त्रिरभिषिक्तः प्रदीयत आ
16 तेवसई इति पूर्व॰ सस्त्रिरात्रोपोषितः कृष्णचतुर्दश्या॰ शूनागार माहत्य दद
चतुष्पथे बाधक मिध्ममुपसमाधाय मस्यं ऋ क र मित्येतोऽङ्कुपाद
ग्नेमड महा॰ असीति पूर्वेणाग्निर्वृत्रेति द्वितीयांतेऽजाकृ तीको शो ट मेरीः॥
वोहरितासेन गोहृदयशोणितेन चेत्युत्तरेण संनयेद्यं द्विषात्प्रमर्व॰ ॥२६॥

हिष्ठीयेनास्यशय्यामवविरेदगारंचनस्मनानैवग्रामेवसत्यथातोयशसा
नांत्वमिंद्रयशाऋसिपवतेहर्यतोहरिर्यशस्त्येतेषामेकमनेकंवासर्वा
णिवाप्रयुंजानोयशस्वीभवति।प्रियंम्वावापुष्पेणाभिञ्जकुर्याद्यशोमे गु
तितदनुलेपनंतेनानुलिंपेसंवसरंयशस्वीभवतियशस्वीभवति॥
॥ही॥अथातोब्रह्मवर्चस्यानां रथंतरंवामदेव्यंनौधसं रुपेतंमहा
नेमन्योयज्ञायज्ञीयमित्येतेषामेकमनेकंवासर्वाणिवाप्रयुंजानोब्र
ह्मवर्चसीभवतिब्रह्मामिंद्रेतिद्विकंप्रयुंजानोब्रह्मवर्चसीभवति
२ख्ना श्रद्धाचास्यभवतिजगद्गन्मातरितिवर्गंप्रयुंजानोब्रह्मवर्चसीभ
वत्यष्टरात्रोपोषितोब्राह्मीमुष्ठापाप्रजापतेर्हृदंनामगीयसहस्र
कृत्वःप्राश्नीयात्छुतनिगादीभवति

॥१७॥ पुष्पाणि वास्या उदकेन संवत्सरं य एवेन प्राश्नीयाद्धुत निगादीन्न
सां॰वि॰ ...वति मासर्ध॰ सोम नर्दः स्यासदसस्पतिमद्भुत मित्यतेन स्रुत नि
तस्नुतर गादीनवति सदावैतत्प्रयुंजी निगादीनवति नारद्धाजिकाया जिह्वा
मुल्का यातदहस्यू एं कार पिवाम धुसर्पिन्या॰ संयुय प्रागेन प्राश
17 नरकुमारं प्राशये दिंद्र मिन्द्राधि नोहृद्दि त्येतेन स्नुत निगादीनवति
हरिद्रायास्तु लावराद्धं चूर्णपि ष्विते नैव वव न्ये न संवत्सरं य एव
न प्राश्नीयाद्धुत निगादीन्नवति वचामेतेनव स्येन वा चोवृतेन पूर्वेण
प्राश्नीयाद्धुत निगादीनवति मस्या हुवशं खपुष्पी वचा वेरडीघृता श्री॥
निबाह ङ्किरेण निज्जुहुया सहस्र सत्वः ... तावरमेते नैव प्राश्नी ॥१७॥
याद्धुत निगादीनवति

स्वाया स्विष्टतं कारयेन्मणिमग्निं प्रतिष्ठाप्याहुताङ्कृत्वा मणिं निय
वाचो व्रते नोत्तरेण निकृन्तया सह स्रक्तव्वः शतावरं तं मणिं कंठे
न शिरसा वर्धयन् पञ्चयास्तु श्रेयान्न वतिर ची मधुक मित्येते आ
स्येय धाया पांपेनेने त्येतं मनसानुद्रु त्यं ते स्वाहाकारेण निगिर्य
राजन्वानहमराजक स्वमसीत्युक्त्वा विवदेत परि षदि राज नि चो
त्तर वादी नवत्युत्तरवादी नवति ॥७॥ अथातः पुत्रियाणां नित्वान द्ये
नि त्वामग्ने प्रयोरा ये य मग्निः सुवीर्यस्य जातः परेण नहि वश्चरमं च
नसोमः पवते जनिता मतीनामिति सर्वाण्येव्वसार थंतरं व्याहृतिव
गौरुरुचदिति द्वे एतेषामेकमनेकं वा सर्वाणि वा प्रयुंजानः सुरु

र पत्यं नित्य २

॥१८॥१ पंदीर्घायुषःपुत्रांसन्नतेरोहिण्यांवारोहिण्यागोःसरूपवत्सायाःप
मा०चि० यसिरक्तशालीनांस्थालीपाकंश्रपयित्वापरमेष्ठिनःप्राजापत्य
स्यव्रतेनाभिजुहुयात्सहस्रन्त्वःशतावरमेतेनैवाग्निंगीयोद्धृत्यस
भार्यःप्राश्नीयात्सुरूपंदीर्घायुषःपुत्रांसन्नतेकृष्णायागोःसरूपव
त्सायाःपयसितिलषष्टिकानांस्थालीपाकंश्रपयित्वातस्यपंचम्या
मुदितेसोमेत्वमिमाओषधीरित्येतेनाभिजुहुयात्सहस्रन्त्वःशता
18 वरमेतेनैवाग्निंगीयोद्धृत्यसभार्यःप्राश्नीयात्सुरूपंदीर्घायुषःपुत्रां
सन्नतेक्रौञ्चंघृतंपुरुषव्रतेनाभिजुहुयादनुगर्भनराउत्तरेणसदाप्राश्नी श्रीः॥
यात्सुरूपंदीर्घायुषःपुत्रांसन्नतउडंगवानांयोगेगच्छेत्तंगृहीत्वा ॥१८

॥०॥

तदहस्त्रिवृतं कारयेन्मणिमग्निं प्रतिष्ठाप्याव्रताकृत्वा मणिं निधाय यो च्छाते
ज्ञातमंधस इति चतीयेनाभिजुहुयात्सहस्रत्वः शतावरं तं मणिं कंगेन
शिरसा वा धारयं छतानुचरो भवति शतानुचरो भवति ॥८॥ ॥इति
५ ग सामविधाने द्वितीयः प्रपाठकः ॥ समाप्तः ॥ ॥ॐ॥ ॥ अथातो
धन्यानां शुक्लवाससा प्रयोस्नानमवलेखनमनिष्ठीवनं सदाचां
४ च डनं सत्यवचनं सुमनसां धारणं केशश्मश्रुरोमनखानां तु नान्यत्र व्रता
द्वारम्नेवोपेयात्स एवं व्रतो यदुदीरत आहर्यिता येति वर्गस्तेषामेकम
नेकं वा सर्वाणि वा प्रयुंजानः श्रीमान्यशस्वी पुष्टिमान् धन्यो भवति
गिर्वणः पाहि नः सुतमिति चैतत्सदा प्रयुंजीत मयि श्रीरिति चास्य

॥१८॥ निधनंकुर्याछ्रीमान्भवति त्रीन्वोदकांजलीसदा चामेदर्यःसहस्र
स सां॰वि॰ मानवइत्येताभ्यांऽ श्रीरिति चोत्तरस्य निधनंकुर्याछ्रीमान्भवति
सक्तुमंथंदधिमधुघृतमिश्रमात्वा विशांविंदवइत्यतसेन्नयेदामा न ३
बे४ विशांविंदवोनमामिंद्राति रिच्यतइत्यतनपिंडरदंमीनुदतेतिघे
णघृतंत्रीणीयाद्ग्रीहिसुषुमाहितइत्यतेनपिबेदसदंमीनुदतेगौ
पिंचें रांसर्षपाऽ तिघेण चूर्णीकारंडेहिमस्यंधसइत्यतसेंनयूयतेमं
रवंपाणीपादौ चसर्वाणि चांगानि सर्वांऽ सऽ श्लेषानुसादय
19 न्नसदंमीनुदतेगौरांसर्षपानग्नौजुहुयाद्यद्वीडा विंदू यस्मिरइ त्रैः॥
त्यतनहिरण्यंलभते व्रीहियवानग्नौजुहुयात्सुनीथोधासम ॥१८॥

त्यइत्येतेन धन्यं सहस्रं स मतेव्रीहियवौ सर्पिर्मधुमिश्रावास्येव धायसपृ

थ्व्यां महानामित्येतं मनसानुद्रुत्यांते स्वाहाकारेण निगिरेद्देव ऽऽ स

दा प्रयुंजानः सहस्रं स मतइ ... मा उत्वा विचद्गातइत्येतेनाङ्कुतिस

हस्रं जुहुयात्सहस्रं स मतमासोपोषितो बिल्वानां दधिमधुघृता

क्तानां ऽऽ आयंतीयेनाष्टसहस्रं जुहुयात्सिद्धसौवर्णान्यसिद्धे राज

यथ तानि नैःयोधं दंतपवनं घृतमधुलिप्तं गव्याघुण इत्येताभ्यामनिष्ठीवं

संवत्सरं न द्वेयं सहस्रं स मतेसहस्रं स मत॥१॥त्रिरा... त्रोपोषि

२ प्ति तो मद्रोनो अग्निराङ्कुतइत्येतेनाङ्कुसहस्रं जुहुयात्सहस्रं स मतऔदु

बरीर्वा समिधो घृताक्ताः सहस्रं जुहुयाज्जाः स मतेव्रीहियवानग्नौ

जुहुया

॥२०॥
सा॰वि॰ ध्यान्यं समते द्वादशरात्रोपोषित एवाद्य । सिवीरयुरित्येतेनाहुतिस
हस्रं जुहुयाद्ग्रामं समत एताऽ॰ स्व सर्वान्कामानवाप्नोति अत्ताष्ट
कं प्रयुंजानः प्रथमेन हिरण्यं समते द्वितीयेन धान्यं तृतीयेन पशू॰
श्चतुर्थेन पुत्रान्पंचमेन ग्रामं॰ षष्ठेन यशः सप्तमेन ब्रह्मवर्चसमष्ट
मेन स्वर्गं लोकमवाप्नोति संवत्सरं गोग्रासमाहरेड्वश्चिद्धासमन्यवे
इत्येतेनान्नं त्यां विदते श्रियं वैरूपाष्टकं नित्यं प्रयुंजानं लक्ष्मीर्जुषते
त्यं वाजान्नुदघ्न उदाकृतिष्ठन्नाभिदघ्नो धान्यं कदे दघ्नं पशूनास्यदघ्नो
पुत्रान्ग्रामं चानपेहितो वास टङ्को वोतीर्णः सहस्रं समत आहुति श्री॰॥
सहस्रं वा जुहुयात्सामं तेषु स्वाहाकारैरेतेषां कल्पानां यथा न्यस ॥२०॥
याश्रेयस्तथाश्रे यः ॥२॥

॥२॥ गाः प्रकाल्यमानाश्चोपकाल्यमानाश्च सदोपतिष्ठेत गव्यो घृणा इत्ये
तौ म्याॐ स्फीयंते बहुला भवंति सदा भोजनस्योपनीतस्याग्रमग्नौ जु
हुयादग्ने विवस्वदुषस इति पूर्वेण बलिं चोत्तरेण कुर्याद्बहु पशु धन
धान्यो भवत्यष्टरात्रोपोषितो मावास्यायां निश्पेवट्टे द्वौ ह्नी रिएपरएप मार्ॐ
सॐ सुसॐ स्वकृतमेव च प्रावराद्धमाणि भक्ष्या योपहरेदेषस्यंते मधुमार्ॐ
चेतेनदि रएप ह्नी इंडं सोम इंद्रो णं सभते त्रिरात्रोपोषितः शुक्ल चतुर्दश्यांॐ [illegible] पसोनं
मांसं पायसं वोपहरेत्त्रिरस्मैस प्रघेनवो दुदुहरिइत्येतेन दैवान्योषान्पुष्य
ति बहु पुरुषं चास्य भवति त्रिया[illegible]नेन कुरुते त्रिरात्रोपोषितः कृष्ण स्वा २
चतुर्दश्यां भस्यानुपहरेन्महाराजायसॐ श्रवस इति वर्गेण सुरान्योषा
न्पुष्यति

॥२१॥ सा०वि०

स्य वा

वंकुपुरुषं चाग्निं वतिक्रियाश्चानेन कुरुते यातोऽस्तशामनं प्रदक्षिणं प्र
तिदिशाः रज्वायच्छेदवांतरदेशेषु च यत्राभि समेयुस्तत्रोपलिंपेद्ज्वं
तेषु च शमीपलाशश्रीपर्णीनां पत्रैर्वास्तूपकिरेदक्षतैस्सुमनोभिश्च
पूर्वैः प्रोक्षपदैर्गृहेऽग्निं प्रतिष्ठाप्य धानावंतं वरं तृणमित्येतज्ज्ञीत्वार
पाय समग्नेरज्जुहुयात्परेषां च पलाशपर्णमध्यमेषु बल्युपहरः प्रजापतये
स्वाहेति मध्य उपहरेदिंद्रायेति पुरस्ताद्वयवइत्यवांतरादेशे यमाये
ति दक्षिणतः पितृभ्य इत्यवांतरदेशे वरुणायेति पश्चान्महाराजाये श्रैः॥
त्यवांतरदेशे सोमायेत्युत्तरतो महेंद्रायेत्यवांतरदेशे वासुकय इत्य
धस्तादूर्ध्वं नमो ब्रह्मण इति दिविबद्धपशुधनधान्यहिरण्यमायु ॥२१॥

ष्प्रत्युरुषंवीरस्तुःसुभगा-अविध वस्त्रीकः शिवंपुण्यंवास्तु नेतिवेचतु
यो २ र्षुमासेषुप्रयोगःसंवत्सरेवापुनःप्रयोगःपुनःप्र॰॥३॥अथयातोदृष्ट
दे वू ३ दर्शनानांःसंवत्सरात्संवत्सरेवासिनीमावर्येण्णाहुतानांधान्यसुमनसश्चास्तु
दत्वासंविष्टःप्राक्शिराःशुचौदेशेशिरस्तस्ते वाकश्मसुञ्जवेतरे
तद्वीवावाग्यतःप्रस्वपेत्पश्यतिहगरगोमिकांवासमुञ्जेवधायांहिसु पा लि
षुर्महितइत्येतद्वीवावाग्यतःप्रस्वपेत्पश्यतिहकन्यांवोपवासयेद
ष्टहरञ्जसमादर्शंचायमग्निःश्रेष्ठतमइत्येतेनव्युष्टायांःरात्रावे
तेनैवाभिगीयपरिमृज्याब्रूयात्पश्यपश्यतिहोदौशरावंवोपवासये ति २
त्प्रमित्रायप्रार्यमाइत्येतेनव्युष्टायांःरात्रावेतेनैवाभिगीयप्रोब्रूयात्

१ स्प्य

।।२२।। तस्यैपैतिश्यतिहवऽशामय्योवाशसाकेगधैः प्रसिप्यमध्यमेनोप
सा॰वि॰ वासयेद्व्युष्टायाऽरात्रावेतेनैवाभिगीयपरिमज्य बृहच्चारि रोबृ
याद्धारयतमि ति सन्नमत्योः सिद्धिं विद्याद्युष्टिं वांत्यैन चतुरंगुस ते३
22 शोमि नीयो पवासयेद्व्युष्टायाऽरात्रावेतेनैवाभिगीयपरिमज्य नै
प्रमणुपादंगु सिपर्वीभिः प्रयमाणोपु सिध्यत्याषाढ्यां पौर्णमास्यां बी
४ स जानि धारयि त्वोपवायेत्तु सां चेंद्र मिद्देवतातयइत्ये तेनव्युष्टाया
ऽरात्रावेतेनैवाभिगीयपरिमज्य प्रोद्वाध रये घानिगरीयाऽसि
तान्यध्यंतेहृतानांद्धोराशीकुयाद्भावाभाव योरानोविघ्नासुहृव्य श्रै॰।।
मित्येतेनव्युष्टायाऽरात्रावेतेनैवाभिगीयप्रोद्यावृपादासमस्वेतिभा।।२२।।

वमासमभमानेसिध्यतिज्योतिष्मतांदिधूमानामंगाराणांद्वौराशीकुर्याद्यावंतो
वासुस्तेनार्थिनःश्रुष्यूग्रेनवस्यामइत्येतेनैनान्युगपद्धुतेनाभिषिंचेद्दः
३ प्र पूर्वेऽवलितोविधूमेनार्चिषाप्रदक्षिणमभिपर्यावर्त्ततिसजयतीतिविद्या
ज्योतिष्कांनकुर्यान्मानुषीणांघृतेनसद्योमतिधेनप्रसोमदेववीतयइत्ये
तेनैनांज्वलयेद्यःपश्चाछांम्यतिसचिरंजीवतिसचिरंजीवति॥४॥राज
नमभिषेचयेत्त्रिष्वेणश्रवणेनवाव्रीहियवैस्तिलमाषेर्दधिमधुसुमनो
जातरूपैर्यशाश्विनीभ्योनदीभ्यःसमुद्राच्चोदकान्याहृत्योदुंबरेभद्रा से
सनेवैयाघ्रेचर्मण्युत्तरलोम्न्यासीनंजीवंतीनांगवांश्टंगकोशेरभि ॥
षिंचेदभ्राटव्यइतिरहस्येनयंकामयेतैवराडःस्यान्नास्यचत्रंप्रतिहस्ये न्ये

त्ये१ ऊ

॥२३॥॰ तेक्वृषेणा निषिंचेदभिषेक्त्रे दद्याद्ग्रामवरं दासीशतं॰ सहस्रं तेषां
सा॰वि॰ ने [illegible] श्च भवेद्भूते यवद्रोणं कुर्याद्वात त्र्यावातु भेषज मित्येतेन शाम्य
तिहस्तहस्ता॰ स्ति सानाग्नोकुर्यात्पूदि त्वा दासो त्र्याग्नि रित्येतेनानेन
तेतानि हि॰ संति तान्येव प्रतिगच्छंति व्रीहियवानाग्नोकुर्यात्त्वं च नि त्रो
23 धनेन वामदेव्येन नैनं तेतानि हि॰ संतितान्येव प्रतिगच्छंति ताम्रकृत
जातरूपायसीमुद्रां कारयित्वा चूते जातमंघस इति चतुर्थेनाभिकु
कुर्यात्सहस्रसत्वः शतावरं तां मुद्रां दक्षिणेन पाणि [illegible] नाधारयेन्नै
नंतेतानि हि॰ संति तान्येव प्रतिगच्छंति तान्येव प्रवेतिगच्छंति ॥५॥ संग्रा मे॰॥
मं युयुत्समानस्योदकमभिकुर्यात्सोमं॰ राजानं वरुणमित्येतेन ततस ॥२३॥

नेर्पयेद्योराज्ञा चर्षणीनामिति पूर्वेणायेचात्रमुख्यास्युस्तानु तरेणा
मिषिं चेदथ है न ॥ सन्नाहयेत्पूसनानीरिति वर्गेणाथास्यरथं युंज्या
दात्वासहस्रमाशतमिति वर्गेणाहृहद्रथंतराभ्यां चक्रे वामदेव्येनाधिष्ठा
नं ॥ स घातं वषणा ॥ रथमित्येतेनाधितिष्ठेत्पूयांतं चैनमनुगायेद्दिंद्रस
मुद्रीयणीत्याजिशीर्षं गत्वात्रीनिषूनस्येद्दुत्वामंदं तु सोमा इत्येतेनजय
ति न पराजीयते संदर्शने धूम्रायागोः सरूपवत्साया घृतद्रोणं जुहुयात्सत्य
मित्थेति रहस्येन जयति न पराजीयते बाधकमयीनां ॥ समिधां त्रिंशता नां ॥
सहस्रं जुहुयाददमित्वा पूर्वपीतयइति वषट्कारं चास्यानिधनं कुर्याज्जय
ति न पराजीयते सैधूकमयीनां ॥ समिधां घृताक्तानां ॥ सहस्रं जुहुया

१ स्यू

॥२४॥ दाभित्त्वंमेषमितीड्डइवदस्युहरमराणाइति चास्यनिधनं॰कुर्याज्जय

सा॰वि॰ तिनपराजीयतेसप्तरात्रोपोषितःसप्तमुखान्नुद्दिश्यसद्यःपीडितेन

सर्षपतैलेनसप्तहेनाजुहोतिसहस्रंजुहुयात्सप्तरात्रान्नभवंतिहस्तव

४ ति स्वरयपदादीनांपिष्टमयीःप्रकृतीःकृत्वापिष्टस्वेदःस्वेदयित्वास

र्षपतैलेनाभ्यज्यतासांक्षुरेणांगान्यवदायाग्नौजुहुयाद्यभित्वाशू

24 रनोनुमइतिरहस्येनयत्रहिंशद्वेष्यावतांजुहोतिसर्वेनभवंति

त्रिरात्रोपोषितःकृष्णचतुर्दश्यांश्मशानेदंगारमाहृत्यचतुष्पथेबा

धकमिध्ममुपसमाधायबैभीदकेनस्रुवेणसर्षपतैलेनाजुहोतिस

हस्रंजुहुयात्संमीलेनयत्रवृत्रशाबृस्यात्तत्रपुरुषःस्त्रहस्तउ ॥२॥

१ तेन

तिष्ठति [illegible] तं ब्रूयादमुं जहीतिहं तेनैमममामगर्भस्य वाहुरेणांगान्यवदायाग्नौ
जुहुयाद्वहद्वर्गाद्येस्तुभिः संपन्नं मनसाऽऽसद्यो नभवति सद्यो मैनेवति ॥ ध्याप
॥ द्वी ॥ अथ यः कामयेतामुं ध्वंसवर्णा जनित्राणिपरिक्रामेयमिति म २
हेनो ऋचबोधयेत्येतत्सदा प्रयुंजीतांतवेलायांच्चे तस्मरेदमुं ध्वंसवर्णा
जनित्राणिपरिक्रामत्यथ यः कामयेत सर्वत्राग्निर्मेदुं लेदिति संवत्सरं
शिरसाग्निं धारयेदग्न आयाहि वीतय इति प्रथमेनोपतिष्ठेद्वितीयेन परि
ये हरेत्तृतीयेन परिचरेत्सर्वत्रहास्य ज्वलति यदि कृतितद्दहत्यथ यः काम
येत पिशाचान्नुणीन्भूतान्पश्येयमिति संवत्सरं चतुर्थेकाले मुंजानः
कपालेन नैदंचरं न्यामणांशिश्नुरित्यंतं [illegible] संहृत्स्वातत्त्वत्रावतं यिन्यषश्य

१ वासं

॥२५॥ सा॰वि॰

त्र्ययाचितमेतेनकल्पेनद्वितीयंप्रयुंजानःपितॄन्पश्यतिसेवत्सरमष्टमे
कालेभुंजानःपाणिभ्यांपात्रार्थंकुर्वीणोवत्सरस्यत्वाम्बसथादीर्घ
माणाइत्येतयोःपूर्वंसदासहस्रंत्वत्रावर्तयन्गंधर्वाप्सरसःप
१ चि श्यत्यथाचितमेतेनकल्पेनद्वितीयंप्रयुंजानोदेवान्पश्यतियद्वर्चइति
दिशांव्रतंदशानुगानमेतेनकल्पेनचत्वारिवर्षाणिप्रयुंजीतनिधन
25 पोस्यप्रकाशंतेयेपृथिव्यामष्टरात्रोपोषितोमावास्यायांमुखंत्र्या
ऽयंत्वाग्निनरइत्येतयोःपूर्वंमनसानुद्रुत्यांतेस्वाहाकारेणाग्नौजु २ कु
हुयाद्ब्रह्मायाः रात्रौभूतौपंचपासुकार्षापणाभवंतिव्ययमहता
श्चपुनरायंतिभूसमश्चन्यंकुर्याद्दिवांप्रविशंतीनांयापश्चात्स्यात्तस्याः॥२॥
॥२५॥

शिरोभ्यनुमृज्य पुच्छमनुमृज्य पाणी स्वं हृत्वानंगमेजय । स्विष्टेसर्वां रात्रिं द्वि
तीयमेव तृतीयं म कामाहास्य सार्वकामिकान्भवंति सार्वकामिका भवंति ।
॥१॥ अथ यः कामयेत पुनर्न प्रत्याजायेयमिति रात्रिं प्रपद्य पुनर्न्हे मयो
मूं कन्यां शिखंडिनीं पाशहस्तां युवतिं कुमारिणीमादित्यस्य चक्षुषे वा
तः प्राणाय सोमो गंधाय आपस्नेहाय मनोनुज्ञायै पृथिव्यै शरीरं सा है
नमुवाचास्मिं संवत्सरे मरिष्यस्यस्मिन्नृतावस्मिन्मासेस्मिन्नर्द्धमासेस्मि
न्द्वादशेदे रात्रेस्मिन्षड्रात्रेस्मिंस्त्रिरात्रेस्मिंद्विरात्रेस्मिन्नहोरात्रेस्मिन्न
हन्यस्यां रात्र्यावस्यां वेलायामस्मिन्मुहूर्ते मरिष्यसीति स्वर्गं लोकं
गच्छ देवलोकं वा ब्रह्मलोकं वादित्यलोकं वा विरोचमानस्तिष्ठ विरोच

४ नयनेस्मिं ४

॥रद्दी॰
सा॰वि॰
26

मानामे ह्रियोनिं प्रविशनाहं योनिं प्रवेक्ष्यामि न्हतो त्नमायाब्रह्मणोद्धदि
तुः स्८ रागवस्त्राप्पजाप्य ॰ त म्रियात संधीयते चरा त्रिस्त्नमापुनातुरा
त्रिः षमेत तुष्यां तं यतु राणमाकाशं तत्रमे स्थानं ऊर्वपुनर्भवा यापुन
र्जन्मान एतावद्देवरा त्रौ रात्रे व्रतं चरात्व्रतं च ॥ ८ ॥ ७ ॥ चतुरोमा
सान्प्यो न्हद्वो गात्रनुगत्वारण्ये गत्वोद्देशे मगं त्नत्वा तत्र प्रविश्य=
त्कमंड लुमुदाक्रा प स्पर्शनाथ मादाय त्रींस्प्तरात्रानन्दके उपवस
न्ने च ८ सामयजामहहत्येतयोः पूर्वी ८ सदासह स्त्नत्वत्राव त्तेयन्य
द्दिदेवताः पशुपतिसिद्धं तदित्यथोच्चानमंतरिक्षाहासप्रसिंभवंत्यंत
रिक्षं क्रमणं चद्वाराणि चास्य विब्रीयंते द्वितीयमेतेन कल्पेन पुं

रद्दी॰॥
रद्दीर
॥रद्दी

५१

ज्ञानः कामचारी मनोजवा भवति शुक्लानुपवसेत्सर्वान्का सांस्रषः
शुक्लवासाश्चंदनेनानुलिप्तः सुमनासा धारयर्ं स्त्यमृष्टपूर्वीं स
दासहस्रमत्व आवर्तयन्ये मानुषाः कामास्तानवाप्नोति द्विती
यमेतं नक्तस्येन प्रयुंजानो ये दैवास्तांस्तेन मासमुपवसेदेकमे
तै४ मैकेयाचित्तुं भुंजीत मयि वर्धइत्ये तेन नक्तस्येन चत्वारि वर्षाणि प्र
युंजानः स्त्रयाणां लोकानामाधिपत्यं गच्छति व्यद्धावपास्यै नक्तस्या
धयान्यनादिष्टकामकल्पानि तेषां यथाश्रुतिः स्मृतिलिंगैः कामाः
दूरसंयुक्त आभिप्रायिकं कर्मसोऽयं प्रजाय त्यो विधिस्तस्मिं

॥२७॥ सा०वि० ३ नये जैमि

प्रजापतिर्बृहस्पतये प्रोवाच बृहस्पतिर्नारदाय नारदो वि
ष्वक्सेनाय विष्वक्सेनो व्यासाय पाराशर्याय व्यासः पाराश
र्यो जैमिनिः पौष्पिंड्याय पौष्पिंड्यः पाराशर्यायणाय पारा
शर्यायणो बादरायणाय बादरायणस्तांडिशाट्यायनिभ्यां
तांडिशाट्यायनिनो बहुभ्यः सोयमनूचानाय ब्रह्मचारिणे
समावर्त्तमानायाख्येय उपाध्याय ग्रामूवरं सहस्रं श्वेतं
चा...ख्यं प्रदायानुज्ञातावायं कामं कामयते तमाप्नोति तमाप्नो
ति॥ ॥ इति सामविधाने तृतीयः प्रपाठकः॥ ॥७॥ ॥ ॥२७॥

ारदा॥
सा०वि०
ग्रम
28

॥सामविधानंसमाप्तं॥ ॥०॥ ॥संवत् १७०३७ समयेपौष
वदि११शनौ [illegible] ॥शुभमस्
तु॥ ॥श्रीः॥ ॥ ॥ॐ॥ ॥०॥ ॥ॐ॥ ॥ॐ॥ ॥
॥०॥ ॥ॐ॥ ॥०॥ॐ॥०॥ ॥ॐ॥ ॥०॥

श्रीः॥
॥२७

सामविधानप० २८

श्लो

४.२५